

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er i det væsentlige en gennemførelse af beslutningsforslag nr. B 22 fra folketingsåret 1997-98 (1. samling), se Folketingstidende 1997-98 (1. samling), forhandlingerne s. 2062 og Tillæg A s. 1021.

Selv om den tidligere trafikminister i konsekvens af den tidligere fremsættelse af dette beslutningsforslag tog initiativ til, at nogle af de ældste vejprojekter blev endeligt opgivet, så reterer der stadig flere projekter, som fortsat kun eksisterer på tegnebrættet og lægger hindringer i vejen for en fornuftig anvendelse af de ejendomme, de berører.

Den tidligere trafikminister har over for Folketinget oplyst, at der er en halv snes vejprojekter, hvor projekteringsbemyndigelsen er givet før 1980, som endnu ikke er påbegyndt eller endeligt opgivet. De ældste bemyndigelseslove ligger mere end 30 år tilbage i tiden. I almindelighed indeholder projekteringslove til lige en ekspropriationsbemyndigelse, som sikrer imod, at andre anlæg inden for projekteringsområdet vil hindre det eventuelt kommende projekt. Det vil sige, at private ejere af ejendomme, som er berørt af de projekterede vej- og jernbanestrækninger, i mere end 30 år har levet i uvished om eventuel ekspropriation af ejendommen til anlæg af vej, jernbane el. lign.

I tillægsprotokol af 20. marts 1952 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som med lov nr. 285 af 29. april 1992 er inkorporeret i dansk ret, hedder det i art. 1, stk. 1, 1. pkt.: »Enhver fysisk eller juridisk person har ret til respekt for sin ejendom.«

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i en dom fra 1982, EMD 52 »Sporrong og Lönnroth mod Sverige« fastslået, at langvarige offentlige anlægsprojekter kan være i strid med konventionen. I førnævnte sag opretholdt en kommune i op til 23 henholdsvis 8 år tidsbestemte ekspropriationstilladelser over klagernes ejendomme for at bevare muligheden for senere at bygge indfaldsveje til Stockholms bycentrum og påtænkte nybyggede butikcentre. Domstolen fandt, at det var en krænkelse af den førnævnte bestemmelse i konventionen på grund af den retlige uvished, ejerne levede i.

Justitsministeriet har i en konkret sag tilkendegivet,

at opretholdelsen af et vejprojekt i 30 år med den dertil knyttede uvished for ejerne af berørte ejendomme kan være i strid med den nævnte bestemmelse i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Redegørelsen for et anlægsprojekt bør ske ved, at den pågældende ressortminister udarbejder en status for projektet samt en oversigt over planerne for det fortsatte arbejde for projektets realisering. Redegørelsen forelægges Trafikudvalget til orientering. Det vil herefter være op til udvalget at vurdere, om der er behov for at tage projektet op til politisk behandling i Folketinget.

Nærværende forslag fremsættes først og fremmest for at undgå den urimelige behandling af ejere af fast ejendom, som uden erstatning bliver påført en forringelse af deres ejendoms handelsværdi og i årevis må leve i uvished om fremtiden. Desuden sikrer forslaget, at den fysiske planlægning af anlægsprojektet ikke kommer i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det er klart, at stat, amter og kommuner skal kunne planlægge byudvikling og udbygning af infrastrukturen. Derfor skal der selvfølgelig fortsat være mulighed for, at myndighederne tegner linjer på et kort og sikrer, at der ikke lægges hindringer i vejen for, at projektet senere kan gennemføres. Men der bør være faste regler for, hvor længe den enkelte ejer skal tåle at have et sådant projekt hvilende på sin ejendom, uden at det offentlige tilbyder økonomisk kompensation eller offentlig overtagelse af ejendommen, særlig i de tilfælde, hvor det planlagte anlæg kan forventes at være så indgribende, at der vil skulle ske en total ekspropriation af ejendommen. Det er forslagsstillernes opfattelse, at det må være muligt inden for 10 år at træffe endelig beslutning om, hvorvidt et projekt skal gennemføres eller ej. I de helt enkeltstående situationer, hvor det ikke er muligt for myndighederne at træffe en sådan afgørelse, finder forslagsstillerne det ikke rimeligt, at den enkelte grundejer fortsat skal »betale gildet«. I de situationer skal grundejerne derfor tilbydes erstatning eller offentlig overtagelse af ejendommen.